

Økonomisk Revue.

Pengemarkedet. — Den tyske Møntreform.

Kjøbenhavn d. 1ste Juli 1874.

Pengemarkederne ere i de sidste Uger stadig blevne rigeligere. Alle de store Bankers Reserver og Metalbeholdninger have været i stadig Stigning, og da Tilliden endnu har ondt ved at slaa sig fast, er Efterspørgselen efter Penge forholdsvis svag. Diskontoen er derfor af flere Banker bleven nedsat. Den danske Nationalbank nedsatte den saaledes fra d. 22 Juni med en halv Procent til 4 à $4\frac{1}{2}$ pCt. Den franske Bank nedsatte ogsaa i Maanedens Løb sin Diskonto med en halv Procent, nemlig til 4 pCt. Men stærkest var Nedgangen dog i England. «Bank of England», der ved Udgangen af April Maaned havde forhøjet sin Diskonto til 4 pCt., begyndte Torsdagen d. 28 Maj paa en Række Nedsættelser, der fulgte Slag i Slag. Først nedsattes Diskontoen til $3\frac{1}{2}$ pCt., saa til 3 pCt., og endelig d. 18 Juni til $2\frac{1}{2}$ pCt. Den stadige Tilvæxt i Bankens Reservebeholdninger og Vexelporteføljens Nedgang forklare tilstrækkelig disse Nedsættelser. I de sidste 3 Aar har den engelske Banks Diskonto ikke været saa lav, som den nu er, og man maa gaa tilbage til Juli 1871 for at finde en endnu lavere Diskonto, nemlig 2 pCt. I England har man for øvrigt i længere Tid ventet denne betydelige Nedgang i Diskontoen, og det antages, at det, der hidtil har forhindret Banken i at opfylde disse Forventninger, dels har været de tyske Guldudmøntninger, dels den franske Banks Bestræbelser efter at komme i Besiddelse af store Forraad af ædle Metaller, for

Økonomisk Revue.

Pengemarkedet. — Den tyske Møntreform.

Kjøbenhavn d. 1ste Juli 1874.

Pengemarkederne ere i de sidste Uger stadig blevne rigeligere. Alle de store Bankers Reserver og Metalbeholdninger have været i stadig Stigning, og da Tilliden endnu har ondt ved at slaa sig fast, er Efterspørgselen efter Penge forholdsvis svag. Diskontoen er derfor af flere Banker bleven nedsat. Den danske Nationalbank nedsatte den saaledes fra d. 22 Juni med en halv Procent til 4 à $4\frac{1}{2}$ pCt. Den franske Bank nedsatte ogsaa i Maanedens Løb sin Diskonto med en halv Procent, nemlig til 4 pCt. Men stærkest var Nedgangen dog i England. «Bank of England», der ved Udgangen af April Maaned havde forhøjet sin Diskonto til 4 pCt., begyndte Torsdagen d. 28 Maj paa en Række Nedsættelser, der fulgte Slag i Slag. Først nedsattes Diskontoen til $3\frac{1}{2}$ pCt., saa til 3 pCt., og endelig d. 18 Juni til $2\frac{1}{2}$ pCt. Den stadige Tilvæxt i Bankens Reservebeholdninger og Vexelporteføljens Nedgang forklare tilstrækkelig disse Nedsættelser. I de sidste 3 Aar har den engelske Banks Diskonto ikke været saa lav, som den nu er, og man maa gaa tilbage til Juli 1871 for at finde en endnu lavere Diskonto, nemlig 2 pCt. I England har man for øvrigt i længere Tid ventet denne betydelige Nedgang i Diskontoen, og det antages, at det, der hidtil har forhindret Banken i at opfylde disse Forventninger, dels har været de tyske Guldudmøntninger, dels den franske Banks Bestræbelser efter at komme i Besiddelse af store Forraad af ædle Metaller, for

herved at forberede en snarlig Gjenoptagelse af Metalbetalingen. Da disse Aarsager nu have ophørt at virke, har den engelske Bank kunnet gaa saa vidt med sine Nedsættelser, og indtræder der ikke uventede Begivenheder, er det rimeligt, at Diskontoen snart vil staa lige saa lavt som i 1871.

Et forberedende Skridt til Gjenoptagelse af Metalbetalinger i Frankrig er Udmøntningen af Guld. Allerede for nogen Tid siden er Pariser-Mønten begyndt paa Guldudmøntninger, der ellers have været afbrudte siden Krigen. Det er nu bleven oplyst, at disse Udmøntninger ville blive fortsatte efter en større Maalestok: i 1875 vil der saaledes sandsynligvis blive udmøntet mindst 300 Millioner Fr., og deraf mindst 200 Millioner i Guld.

I Danmark er der i den senere Tid blevet afsluttet flere betydelige Forretninger. Saaledes have Privatbanken i Kjøbenhavn og den danske Landmandsbank afkjøbt det svenske Rigs-gjældskontor 12 Millioner Rdl. svensk Rmt. 4 pCt. Statsobligationer af Laanet af 1872. Bankerne have udbudt dette Beløb til en Pris af 92 Rdl. dansk pr. 200 Rdl. svensk Nominalbeløb foruden de paaløbne Renter. — End videre er det ny norske Statslaan paa 20 Millioner Kroner blevet afsluttet med Privatbanken i Kjøbenhavn i Forening med C. J. Hambro & Søn i London, Norddeutsche Bank i Hamburg og Robert Warschauer & Co. i Berlin til en Kurs af $97\frac{1}{2}$ pCt. Laanets Rente er $4\frac{1}{2}$ pCt. Dets Beløb anvendes til Jærnbaneanlæg, og det skal i Løbet af 32 Aar amortiseres ved Opkjøb eller Lodtrækning til pari. Obligationerne udbydes foreløbig til en Kurs af $99\frac{3}{4}$. — Af nystiftede Aktieselskaber kunne nævnes følgende: Paa en Generalforsamling, der afholdtes d. 28 Maj konstitueredes Aktieselskabet «det sydfynske Jærnbane-selskab», hvis Formaal er Bygningen af en Jærnbane fra Odense til Svendborg Havn. Paa Generalforsamlingen oplystes det, at der var tegnet 254,500 Rdl. fordelt paa 712 Aktionærer og 29 Kommuner. — Fremdeles er der stiftet et Aktieselskab kaldet «Kjøbenhavn Newcastle», med en Aktiekapital paa 800,000 Rdl.; men dersom dette Beløb skulde anses for for ringe, er Bestyrelsen bemyndiget til at tilvejebringe det Manglende ved

Laan eller ved Udstedelsen af nye Aktier. — Endelig er der af nogle helsingørske Firmaer blevet indbudt til Aktietegning paa et første Klasses Jærnskruedampskib bestemt til almindelig Fragtfart. Aktiekapitalen ansattes til 400,000 Kroner fordelt paa 400 Aktier à 1000 Kroner. Af de forhenværende Aktionærer i det forliste Dampskib «Vera» overtoges 184,000 Kr., saa at Restaktiekapitalen, der udbødes til Tegning, blev 216,000 Kroner.

— Medens vi i forrige «Revue» gav et Referat af Møntdirektørens Beretning om Møntreformens Gjennemførelse hos os, skulle vi denne Gang omtale den tyske Møntreformens Gjennemførelse, i det vi benytte de Oplysninger, som «Deutsches Handelsblatt» støttet paa de officielle Beretninger har givet herom.

Den tyske Møntreform gaar, som bekjendt, ligesom vor, ikke alene ud paa Indførelsen af Guldfoden, men vil ogsaa gennemføre en ny for alle Tysklands forskellige Stater fælles Regningsenhed. Det endelige Maal er altsaa: alle de nu cirkulerende forskellige Møntsorters Afløsning af én fælles Mønt. Men dette er et Maal, der ikke vil kunne naas med ét Slag; der vil tvært imod hengaa ikke faa Aar, inden det kan naas, dels fordi den nu cirkulerende Møntmængde er for stor til, at den kan inddrages i Løbet af en kort Tid, dels fordi Udmøntningen af de nye Mønter er et saa betydeligt Arbejde, at det vil udkræve flere Aar. Selv om Arbejdet vil blive fremskyndet mere end hidtil har været Tilfældet, kan det dog forudses med temmelig stor Sikkerhed, at naar Danmark har gennemført sin Møntreform, vil Tyskland endnu være langt fra at øjne Enden paa sin.

Det første Spørgsmaal bliver nu dette: hvilke Mønter, og hvor mange Mønter af de ældre Systemer cirkulere for Tiden i Tyskland?

Af de forskellige tyske Stater er der, med Fradrag af de Beløb, de have inddraget, i Alt udstedt:

Guldmønter	176,981,437	Thaler.
Sølv mønter:		
1- og 2-Thaler	432,817,596	—
Dele af 1 Th.	62,990,223	—
2-Gylden og derover	25,205,033	—
Mønter under 2 Gylden	43,059,326	—
Hansestæderne	8,208,399	—
Sølvskillemønt:		
Thalersystemet (Groschen osv.)	5,822,016	—
Gyldensystemet (Kreuzer osv.)	10,543,943	—
Hansestæderne	921,456	—
Kobberskillemønt:		
Thalersystemet	2,890,630	—
Gyldensystemet	759,492	—
Hansestæderne	3,361	—
		i Alt . . 780,202,962 Thaler.

Saa meget kunde altsaa være i Cirkulation. Men hvor meget var faktisk ved Udgangen af 1873 i Cirkulation eller i Behold?

Hvad Guldmønterne angaa, kan Svaret gives med temmelig stor Sikkerhed: Af ældre tyske Guldmønter var der ved Ugangen af forrige Aar kun en ubetydelig Del i Behold, da de, med Undtagelse af et ikke betydeligt Beløb preussiske Frederiksdorer, i Tidens Løb næsten alle vare blevne indsmeltede. Da nu de ældre tyske Guldmønter siden d. 1 April d. A. have ophørt at være lovligt Betalingsmiddel, og da de ikke modtages til Ombytning af Regeringen længere end til Slutningen af Juni, kan dette Restbeløb nu ogsaa antages at have ophørt at existere; i alt Fald ere de Summer af ældre tyske Guldmønter, der endnu maatte være i Behold, for Intel at regne. Drages nu de 177 Millioner Th. Guldmønter fra de 780 Millioner, viser det sig, at der i ethvert Tilfælde ikke kunde cirkulere mere end 603 Millioner Th. i ældre tyske Mønter. Men af Sølv- og Kobbermønterne ere ogsaa meget store Summer udgaaede af Cirkulationen. Det lader sig imidlertid ikke med Bestemthed afgjøre, hvor store Beløb der er

blevet indsmeltet eller er gaaet tabt; dog kan det maaske uden stor Unøjagtighed antages, at der ved Udgangen af 1871 var omtrent 450 Millioner Thaler i Sølv og Kobber i Cirkulation. Af Regeringen er der til d. 31 December 1873 blevet inddraget 16 Mill. Gylden i 1- og 2-Gyldenstykker, end videre 6 Mill. Th. af Emissionen 1750—1822 og 40,000 Th. af Emissionen 1823—1856, i Alt 15 à 16 Mill. Th., hvortil kommer Inddragningen af nogle mindre sydtyske Mønter. I dette Aar er Inddragningen imidlertid sket efter en større Maalestok. Da det nu paaregnes, at der under det ny Møntsystem vil udkræves omtr. 400 Mill. Rigsmark i Sølv og 100 Mill. Rigsmark i Nikkel og Kobber, hvortil Metallet vil blive taget af de gamle Mønter, kan det maaske antages, at der ved Møntreformens Slutning endnu vil være henved 300 Mill. Thaler i Sølv, som Regeringen maa se at afhænde.

Med Hensyn til Udmøntningen af de nye Mønter anføres følgende:

	Paaregnet Udmøntning. Rigsmark.	Udmøntet fra Decbr. 1871 til 25 April 1874. Rigsmark.
Guldmonter	1200 Mill.	1,022,169,700
Sølvmønter:		
5-Markstykker	50 —	"
2-Markstykker	" —	"
1-Markstykker	150 —	14,525,170
50-Pfeningstrk.	100 —	"
20-Pfeningstrk.	100 —	4,737,140
Nikkel:		
10-Pfeningstrk.	45 —	1,673,250
5-Pfeningstrk.	30 —	44,039,90
Kobber:		
2- og 1-Pfeningstrk.	25 —	377,466,79
	1700 Mill.	1,043,526,766,69
hvoraf Sølv- og mindre		
Mønter	500 —	circa 21,000,000.

Hvad angaar Antallet af de Møntstykker, der skulle udmøntes, saa har man paaregnet at udmønte:

af Sølvmonter	800 Mill. Stkr.
af Nikkel- og Kobbermonter .	2800 — —
	<hr/>
i Alt . .	3600 Mill. Stkr.

Efter den oprindelige Bestemmelse skulde der ikke udmøntes 2-Markstykker. Senere har man imidlertid forandret denne Bestemmelse, men da der saa formodentlig vil blive udmøntet færre 1-Markstykker, vil dette ikke faa nogen væsentlig Indflydelse paa Antallet af de Møntstykker, der maa udmøntes.

For Øjeblikket er der 8 Mønter i Virksomhed. Saafremt det ikke lykkes dem at mønte hurtigere, end hidtil har været Tilfældet, ville de tilsammentagne kun kunne udmønte 195 Mill. Stykker om Aaret. Herefter vil der altsaa — uafhængig af Guldudmøntning — hengaa over atten Aar, inden alle de nye Mønter kunne bringes i Cirkulation, og før den Tid kan Møntreformen ikke siges at være fuldbyrdet. Om denne Langsomhed, der staar i en paafaldende Strid med den Energi, det tyske Rige ellers udfolder, klages der stærkt i tyske Blade. Muligt er det imidlertid, at der ikke vil hengaa fuldt saa lang Tid. Dels kan det jo tænkes, at de alt arbejdende Møntværker kunne fremskynde deres Virksomhed noget; dels bygges der før Tiden en Mønt i Hamburg, som man haaber vil være i fuld Virksomhed i Begyndelsen af næste Aar, og som man antager vil kunne producere 20 Millioner Stykker forskellige Mønter — deraf 5 Mill. Stykker i Guld — om Aaret. Herved vil Produktionen jo ganske vist blive fremskyndet en Del; men det er alligevel det sandsynligste, at Udmøntningen allermindst vil tage 10 à 12 Aar. For Sammenligningens Skyld skulle vi minde om, at Møntdirektøren Etatsraad Levy i «Nationaløkonomisk Forening» udtalte Haabet om, at vi her i Løbet af højst 2½ Aar skulle blive færdige med Udmøntningen af Smaamønt.*)

Hvilke finansielle Følger Overgangen til det ny Møntsystem vil have for Statskassen, derom er det umuligt at have nogen bestemt Mening. Paa den ene Side vil der tjenes temmelig

*) «Nationaløk. Tidsskrift». III. S. 127.

betydelige Summer: ved Guldudmøntningen er der tjent 6 Mill. Rmrk., og ved Udmøntningen af Sølv- og Skillemønterne vil der tjenes meget mere; men paa den anden Side maa der betales Mønterne over 10 Mill. Rmrk. i Møntningsomkostninger. Hertil kommer det eventuelle Tab ved Inddragningen af de oven for nævnte 300 Millioner. Hvor stort dette vil blive, afhænger af den Pris, til hvilken Sølvet i sin Tid vil kunne afhændes. Om Sølvet fremdeles vil falde i Værdi, er jo det store Spørgsmaal, som kun Fremtiden kan besvare.

A. P.
